Overzicht acties moties

Onderstaande tabel geeft een overzicht van verschillende acties die in het kader van de moties worden ondernomen.

ONTWIKKELING EN GEBRUIK ALGORITMEN DOOR OVERHEDEN

Uitvraag onder overheden naar algoritmen met risico's voor mensenrechten die ontwikkeld en die gebruikt worden

- In 2022 start BZK met een inventarisatie van hoog risico algoritmen bij het Rijk (Kamerbief van juli 2022 met prioritering iStrategie 2021-25").
- BZK zal een uitvraag doen onder circa 20 overheden (Rijk, provincies, gemeenten) om een IAMA toe te passen op algoritmische toepassingen met risico's voor mensenrechten. Het doel is om vast stellen alle relevante aandachtspunten rondom de inzet van algoritmen op een gestructureerde manier aan bod komen.
- Wanneer organisaties niet in staat zijn om een IAMA zelf uit te voeren zal expertise en budget door BZK ter beschikking worden gesteld.
- Ook zal verzocht worden om het algoritme op te nemen in een algoritmeregister, indien de betreffende overheidsorganisatie daar over beschikt

Vaststelling (on)rechtmatig gebruik afkomst gerelateerde persoonsgegevens bij de Rijksoverheid

- Voor de Rijksoverheid is naar aanleiding van de Motie Marijnissen over discriminerende dataverzamelingen in april 2021 gestart met een inventarisatie van het gebruik van afkomst gerelateerde persoonsgegevens bij de Rijksoverheid.
- Bij onrechtmatig of oneigenlijk gebruik hiervan in risicomodellen, systemen en processen, wordt het gebruik ervan beëindigd, worden betrokkenen geïnformeerd en ruimen we de vervuilde data op.

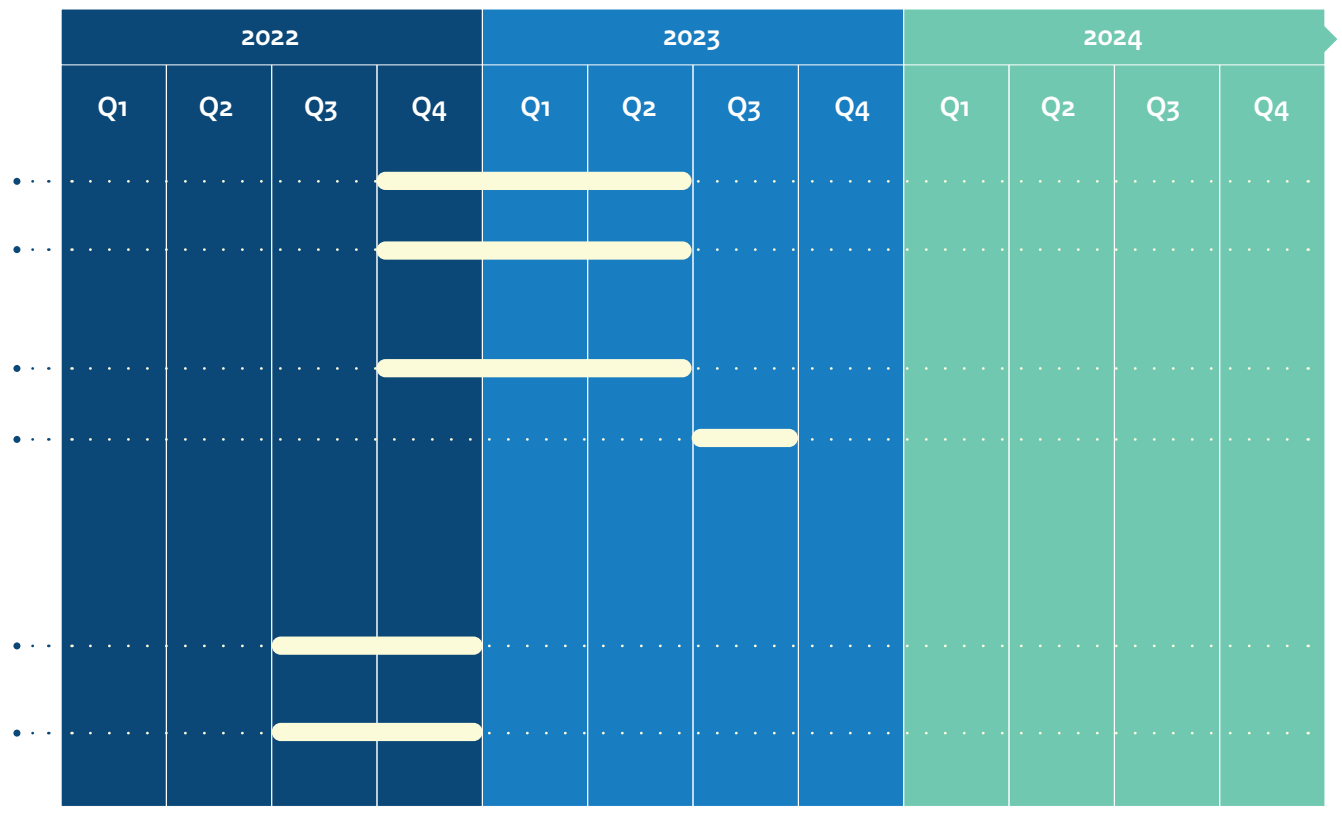

VERSPREIDING EN INBEDDING INSTRUMENTEN VOOR EEN VERANTWOORDE INZET ALGORITMEN

IAMA

- Overheden wordt gevraagd om een IAMA uit te voeren (zie ook eerste rij tabel).
- Het IAMA wordt een integraal onderdeel van de richtlijn ´inzet van algoritmen´ die voor het Rijk en andere overheden wordt opgesteld. Voor het Rijk wordt eerst overlegd met de CIO 's over de inzet en implementatie van deze richtlijn, die het interne CIO-toezicht binnen de Rijksoverheid gaat versterken.
- Er zullen (zoals eerder ook gedaan) weer train-de-trainer cursussen t.a.v. het IAMA worden aangeboden.
- Het IAMA wordt actief onder de aandacht gebracht tijdens expertmeetings, congressen en andere relevante events.
- Het IAMA is online beschikbaar, is onderdeel van de toolbox verantwoord innoveren´ en zal ook verspreid worden via het op te richten online platform publieke waarden en nieuwe technologieën.
- Het IAMA wordt ingezet in de ELSA (ethical, legal, societal aspects) labs, die aan de hand van concrete use cases waarborgen toetsen en verder ontwikkelen.

Handreiking non-discriminatie by design

- De handreiking wordt een integraal onderdeel van de richtlijn ´inzet van algoritmen´.
- Er zullen train-de-trainer cursussen t.a.v. de handreiking ontwikkeld en aangeboden worden.
- De handreiking wordt actief onder de aandacht gebracht tijdens expertmeetings, congressen en andere relevante events.
- De handreiking is online beschikbaar, is onderdeel van de ´toolbox verantwoord innoveren´ en via het op te richten online platform publieke waarden en nieuwe technologieën zullen kennis en ervaringen met biastoetsing worden gedeeld.
- De handreiking wordt ingezet in de ELSA (ethical, legal, societal aspects) labs, die aan de hand van concrete use cases ervaringen opdien, waarborgen toetsen en verder ontwikkelen.
- De Universiteit Tilburg doet onderzoek naar de verspreiding van de handreiking onder private partijen
- De ADR komt met adviezen om de impact van de handreiking te vergroten
- Kennisuitwisseling tussen overheden en experts over biastoetsing zal actief worden gestimuleerd door het organiseren van bijeenkomsten.
- Er wordt een onderzoek gedaan op welke wijze(n) vooraf vastgesteld kan worden dat een algoritme discrimineert, maar ook of een algoritme "niet discrimineert".

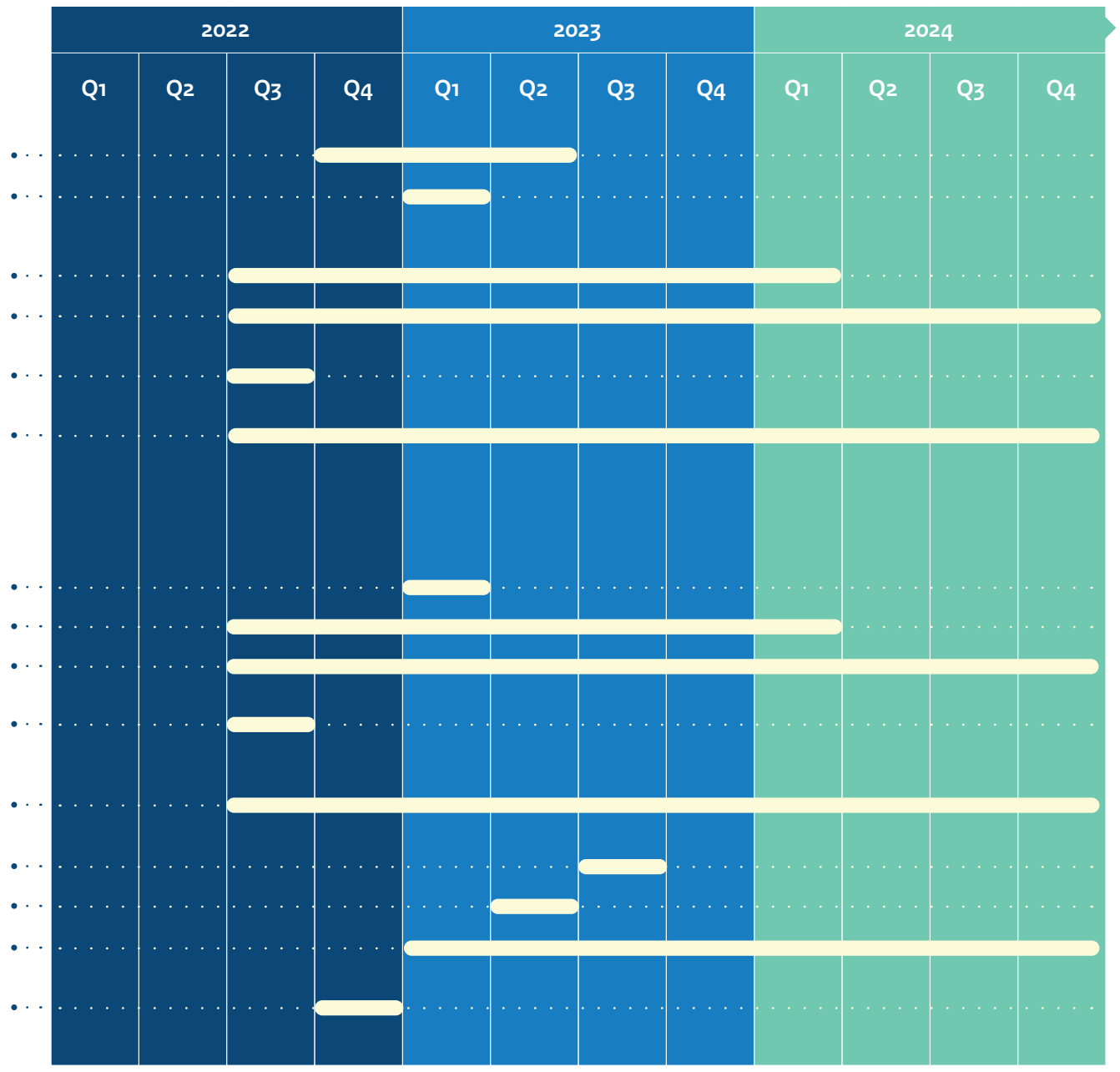

OVERZICHT INSTRUMENTEN OM ALGORITMEN OP EEN VERANTWOORDE WIJZE IN TE ZETTEN

Overzicht instrumenten

- Er komt een overzicht van de instrumenten die ontwikkeld zijn om meer grip en controle te krijgen op algoritmen.
- In bijlagen 2 en 3 is een start gemaakt met dit overzicht.

Eén implementatiekader voor de inzet algoritmen door Rijksoverheid

- Het kabinet werkt aan één implementatiekader voor het gebruik van algoritmes door alle overheden. Hierin brengt het de samenhang aan tussen de verschillende instrumenten en geeft het een standaard werkwijze mee. Deze kan per organisatie verder worden ingevuld.
- Dit implementatiekader betrekt de toetsingskaders van de Algemene Rekenkamer (die uitgaat van de AVG) en de Auditdienst Rijk en bevat instrumenten als het eerdergenoemde IAMA en de handreiking non-discriminatie by design.
- Voor het Rijk maakt het kabinet afspraken met de CIO's van de departementen om dit implementatiekader in te zetten om het toezicht te versterken.
- Het is mijn inzet om het implementatiekader voor alle overheden leidend te maken. Hiervoor ga ik in nader overleg met de provincies, waterschappen en gemeenten.

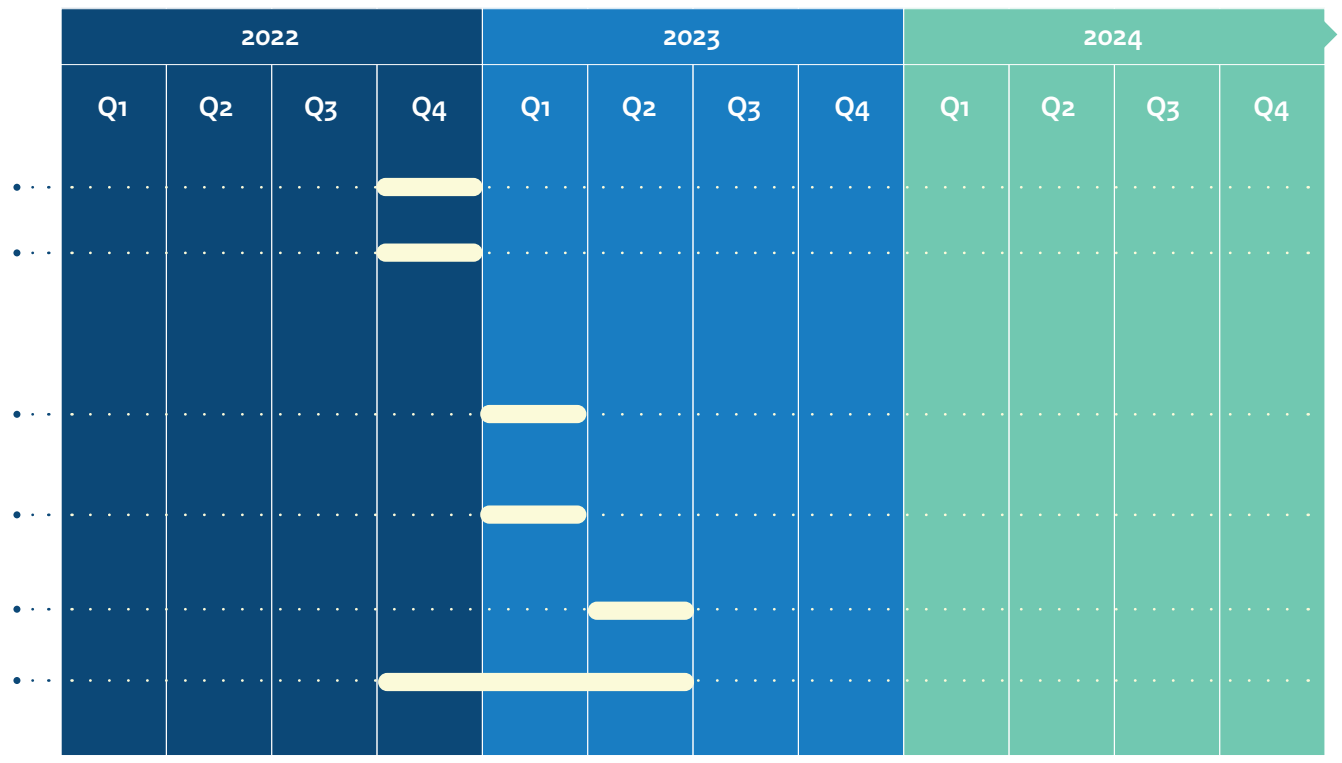

ALGORITMEREGISTER

Het kabinet vergroot de transparantie van algoritmen door het invoeren van een algoritmeregister
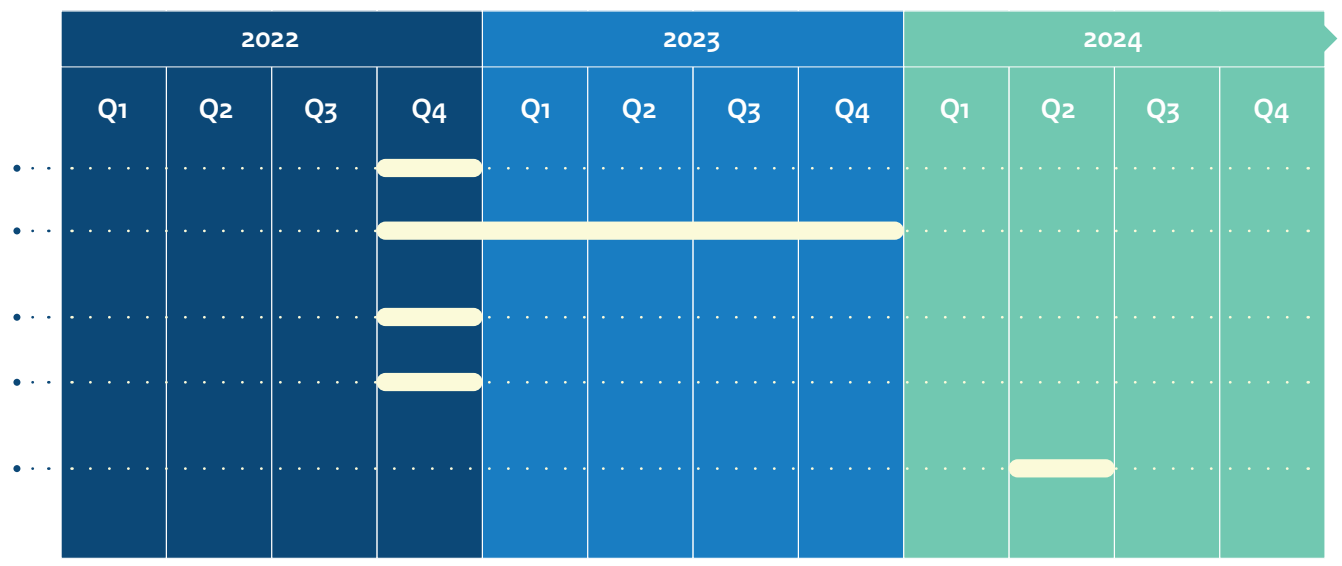
- Deze bevat in ieder geval hoog risico algoritmen, die op basis van een gezamenlijke standaard door overheidsorganisaties worden opgehaald uit decentrale algoritmeregisters.
- De totstandkoming van decentrale algoritmeregisters zal worden gestimuleerd door de uitvraag zoals verwoord in rij 1 van de tabel en door het faciliteren van kennisuitwisseling tussen overheden over het opzetten van een algoritmeregister.
- Om publicaties te vergemakkelijken zullen publicatie- en beheertools in open source beschikbaar worden gesteld.
- Ook definieert het kabinet op basis van lopende wetgevingstrajecten, kennis en ervaringen voorlopige uitgangspunten waaraan een algoritmeregister moet voldoen.
- Op langere termijn moet een algoritmeregister een wettelijke grondslag krijgen en daarvoor moeten beleidsmatige en juridische keuzes worden gemaakt. Dat is een traject van circa 2 jaar.